

механічними властивостями, більшою міцністю, зносостійкістю, високою стійкістю до руйнування в умовах підвищених тисків, температур і прямої взаємодії з абразивомісними агресивними середовищами. Манжета з поліуретанового еластомеру не поглинає перекачуване середовище, не проявляє ознак розсмоктування. Ковзання манжети з поліуретанового еластомеру, що має невеликий коефіцієнт тертя, по циліндровій втулці бурового насоса не тягне виникнення великих сил тертя, нагрівання і руйнування манжети, як це має місце при її виконанні з гуми та інших перерахованих вище традиційних матеріалів.

Поверхня з'єднання манжети 3 з манжетотримачами 4 являє собою кільцеву внутрішню поверхню (канавку) радіусного профілю – внутрішню торoidalну поверхню. Поверхня з'єднання манжетотримача 4 з манжетою 3 являє собою відповідно кільцеву зовнішню поверхню (виступ) радіусного профілю – зовнішню торoidalну поверхню. Радіус r_1 профілю внутрішньої кільцевої поверхні ущільнювальної манжети менший радіуса r_2 профілю зовнішньої кільцевої поверхні манжетотримача.

У такому зімкнутому стані мікротріщини і мікродефекти манжети виявляються замкнутими внаслідок подальшого підтискання манжетотримача, при якому радіусні профілі спряжених деталей вступають в повний контакт з подальшим (при завершенні операції збирання поршня) збільшенням ступеня підтискання манжетотримача. Також манжета поршня бурового насоса оснащення абразивозачисною кромкою, яка дозволяє уникнути попадання абразивних частинок на поверхні тертя манжети і циліндрової втулки і запобігти, таким чином, їх передчасному зносу.

Література

1. Буровые технологии / Э.В. Бабаян, В.И. Мищенко, Т.Л. Тамамянц и др. – Краснодар: Советская Кубань, 2009. – 896 с.НПАОП 11.1-1.01-08. Правила безпеки в нафтогазодобувній промисловості України.
2. Коцкулич Я.С. Закінчування свердловин: підручник для студентів вищ. навч. закладів проф. спрямування "Буріння" / Я.С. Коцкулич, О.В. Тищенко. – К.: Інтерпрес ЛТД, 2004. – 366 с.
3. Копей Б.В. Розрахунок, монтаж і експлуатація бурового обладнання. ІФДТУНГ, 2001. – 224 с.
4. Мочернюк Д.Ю. Моделювання фізичних процесів на основі визначальних рівнянь / Д.Ю. Мочернюк – Нафта і газова промисловість – 2001. – №3. – С. 12 – 14.

П.О. Молчанов, к.т.н., доцент,
М.М. Нестеренко, к.т.н., доцент,
І.В. Зачепило, студент гр. 201nНГ
Національний університет "Полтавська
політехніка імені Юрія Кондратюка"

УДОСКОНАЛЕННЯ СТРІЧКОВОГО ГАЛЬМА БУРОВОЇ ЛЕБІДКИ

Стрічкове гальмо бурової лебідки є недостатньо надійним, оскільки має порівняно невеликий ресурс роботи через нерівномірний знос гальмівної стрічки.

Технічний результат, на досягнення якого спрямована дана модернізація, полягає у підвищенні ресурсу роботи гальма за рахунок рівномірного зносу гальмівної стрічки. Для досягнення поставленої мети пристрій забезпечений прикріпленим до балансира додатковим приводним механізмом і кінематично пов'язаних з ним додатковим колінчастим валом, до якого прикріплені вільні кінці гальмівних стрічок.

Робота стрічкового гальма бурової лебідки здійснюється наступним чином.

Привід барабана лебідки передає крутний момент на вал лебідки. У свою чергу вал лебідки з'єднаний кулачковою муфтою з допоміжним гідродинамічним гальмом і передає на його ротор крутний момент при спуску інструмента в сверловину для пригальмовування і обмеження його швидкості.

Для гальмування барабана лебідки при спуско-підйомних операціях і утримання інструмента на вазі система гальм лебідки передбачає механізм і рукоятку керування гальмом. Ці механізми виконують різні самостійні функції гальмування залежно від умов їх експлуатації. Механізм призначений для тривалого утримання колони на вазі. З метою безпечної роботи по утриманню колони на вазі додатковий приводний механізм забезпечений електромагнітним колодковим гальмом, встановленим на муфті, його призначення – попередити довільний спуск колони. Допускається гальмувати барабан лебідки спочатку додатковим приводним механізмом, а потім рукояткою, у випадку неприпустимого вироблення гальмівних колодок.

Дана модернізація передбачає електромеханічну систему гальмування, здатну створити гальмівний момент між дисками барабана лебідки і гальмівними колодками, що виключає небезпеку виділення тепла та іскор, тобто забезпечує протипожежну безпеку, і як наслідок підвищує ресурс роботи гальмівних колодок і самого барабана. Для цієї мети в гальмівній системі передбачений механізм, що створює короткий гальмівний момент на барабані лебідки (імпульс гальмування). Короткі за часом силові дії не впливають на знос колодок і самого барабана, як при безперервному спуску інструмента на ручному гальмі, що підвищує ресурс роботи гальма.

Література

1. Коцкулич Я.С. Закінчування сверловин: підручник для студентів вищ. навч. закладів проф. спрямування "Буріння" / Я.С. Коцкулич, О.В. Тищенко. – К.: Інтерпрес ЛТД, 2004. – 366 с.
2. Войтенко В.С. Технологія і техніка буріння: узагальнююча довідникова книга. – Львів: Центр Європи, 2012. – 708 с.
3. Коней Б. В. Розрахунок, монтаж і експлуатація бурового обладнання. ІФДТУНГ, 2001. – 224 с.